

Ki?ilik ve Sosyal Geli?im Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ki?ilik ve Sosyal Geli?im Envanteri*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24871>

Özet

Kişilik ve Sosyal Gelişim Envanteri (KŞSGE), bireylerin psikososyal gelişimlerini ve uyum düzeylerini ölçmek amacıyla tasarlanmış bir araçtır. Bu ölçek, 2010 yılında Dişdem Müge Siyez tarafından Türk üniversite öğrencileri üzerinde geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapılarak Türkçeye uyarlanmışır. KŞSGE, temel olarak bireyin **Kişilik Sistemi**, Algılanan Çevre Sistemi ve Davranış Sistemi olmak üzere üç ana boyuttaki gelişimselini değerlendirir. Ölçeğin psikometrik özellikleri, özellikle **geçerlik** ve **güvenirlik** analizleri ile desteklenmiştir ve üniversite popülasyonunda kullanıma uygun olduğu gösterilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Kişilik ve Sosyal Gelişim Envanteri, Kişilik, Sosyal Gelişim, Uyarılma, Üniversite Öğrencisi, Psikometrik Özellikler, Doğrulayıcı Faktör Analizi, Cronbach Alfa.

Yazarlar

Dişdem Müge Siyez

Amaç

Bu çalışmanın temel amacı, Kişilik ve Sosyal Gelişim Envanteri'nin (KŞSGE) Türk kültürüne uyarlanmasıyla gerçekleştirilmek ve üniversite öğrencileri üzerindeki psikometrik niteliklerini (geçerlik ve güvenirlik) incelemektir. Ölçek, özellikle genç yetişkinlik dönemindeki bireylerin uyum ve gelişim süreçlerindeki sağlıklı ve sorunlu davranış örüntülerini tespit etmeyi amaçlamaktadır.

Uyarılma süreci, ölçeğin orijinal yapısının Türkçe örneklemede korunup korunmadığını belirlemek için kapsamlı istatistiksel analizleri içermiştir. Bu, psikolojik ölçme araçlarının farklı kültürel bağlamlarda güvenilir ve geçerli sonuçlar verebilmesi açısından kritik öneme sahiptir.

Yapı

Kişilik ve Sosyal Gelişim Envanteri, bireyin psikososyal gelişimselini ölçen çok boyutlu bir yapıya temel alır. Bu yapı, üç ana sistem ve bu sistemlerin alt boyutlarından oluşur:

Kişilik Sistemi Boyutu: Bireyin içsel özelliklerini ve duygusal düzenleme kapasitesini kapsar.

Algılanan Çevre Sistemi Boyutu: Bireyin sosyal çevresini (aile, arkadaşlar, okul) nasıl algıladığını ve bu çevreden aldığı desteği değerlendirir.

Davranış Sistemi Boyutu: Bireyin sergilediği gözlemlenebilir davranışlar, hem sağlıklı uyum davranışları hem de problemliler davranışları içerir.

Ölçek, bu boyutlar aracılığıyla bireyin genel uyum düzeyini, sorunlu davranış eğilimlerini (Problemlili Davranış İndeksi) ve sağlıklı gelişim göstergelerini (Sağlıklı Davranış İndeksi) ölçmektedir.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliği, **Doğrulayıcı Faktör Analizi** (DFA) kullanılarak incelenmiştir. Analiz sonuçları, ölçeğin iki ana bileşeni olan Problemlili Davranış İndeksi ve Sağlıklı Davranış İndeksi için ayrı ayrı sunulmuştur.

Problemlili Davranış İndeksi için uyum indeksi değerleri şu şekildedir: $X^2 = 624.50$, serbestlik derecesi (df)=258, $p < .001$. Uyum iyiliği oranları ise $X^2/df = 2.41$; **GFI** = .95; **AGFI** = .93; **SRMR** = 0.05 olarak bulunmuştur. Bu değerler, modelin veriyle mükemmel düzeyde bir uyum gösterdiğini işaret etmektedir (özellikle GFI ve AGFI değerlerinin .90 üzerinde olması ve SRMR değerinin .08 altında olması kabul edilebilir uyumu göstermektedir).

Sağlıklı Davranış İndeksi için uyum indeksi değerleri ise: $X^2 = 169.10$, df=53, $p < .001$. Uyum iyiliği oranları $X^2/df = 3.19$; **GFI** = .92; **AGFI** = .90; **SRMR** = 0.06 şeklindedir. Her iki indeks için elde edilen DFA sonuçları, ölçeğin orijinal teorik yapısına Türk üniversite öğrencisi örnekleminde doğrulandığını ve ölçeğin yapı geçerliğinin yüksek olduğunu göstermektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılık **güvenirliliği**, **Cronbach Alfa** katsayısı hesaplanarak değerlendirilmiştir. Güvenirlilik katsayıları, ölçeğin boyutlarına göre farklılık göstermektedir.

Elde edilen Cronbach Alfa katsayıları şöyledir:

Kişilik Sistemi Boyutu: .63 ile .88 arasında değişmektedir. Bu aralık, alt boyutların büyük çoğunluğunun kabul edilebilir veya iyi düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir.

Algılanan Çevre Sistemi Boyutu: .44 ile .84 arasında değişmektedir. Bu boyutta bazı alt faktörlerin iç tutarlılık katsayısı nispeten düşük (.44) çökmüştür, bu durum çevresel algıların ölçümündeki değişkenliği veya kültürel adaptasyonun gerektirdiği ek incelemeleri işaret edebilir.

Davranış Sistemi Boyutu: .74 ile .96 arasında değişmektedir. Bu sonuçlar, davranış sistemini ölçen alt boyutların yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu ve güvenilir ölçümler sunduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

Kişilik ve Sosyal Gelişim Envanteri'nin Türk üniversite öğrencileri üzerindeki uyarılma çalışmasında, ölçeğin yapısal modelini test etmek amacıyla **Doğrulayıcı Faktör Analizi** (DFA)

kullanılmaktadır. DFA, ölçeğin temel aldığı teorik yapının, toplanan verilerle ne ölçüde uyumlu olduğunu belirlemek için hayati önem taşır.

Analizlerde kullanılan temel uyum indeksleri ve kabul kriterleri şunlardır:

Ki-Kare / Serbestlik Derecesi Oranı (X^2/df): Problemliliği için 2.41 ve Sağıklılığı için 3.19 olarak hesaplanmıştır. Bu oranların 5'in altında (tercihen 3'ün altında) olması iyi uyumu gösterir.

Uyum İndeksi (GFI): Her iki indeks için de .92 ve üzeri değerler (Problemliliği: .95; Sağıklılığı: .92) elde edilmiştir, bu da yüksek uyumu temsil eder.

Ayarlanmış Uyum İndeksi (AGFI): Her iki indeks için de .90 ve üzeri değerler (Problemliliği: .93; Sağıklılığı: .90) elde edilmiştir.

Kök Ortalama Kare Hata Yaklaşımı (SRMR): Her iki indeks için de .08'in altında değerler (Problemliliği: 0.05; Sağıklılığı: 0.06) elde edilmiştir, bu da modelin mükemmel uyumunu destekler.

Ölçek

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Likert Tipi (Kaynakta belirtilmemiş olmasına rağmen psikometrik envanterlerin standart formatıdır)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama çalışması yapılmıştır)

Popülasyon Grubu: Üniversite Öğrencileri

Yaş Grubu: Genç Yetkinlik (Yaklaşık 18-25 yaş)

Popülasyon Detayları: Türk Üniversite Öğrencileri örneklemini üzerinde çalışılmıştır.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Envanteri.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Gelişim Envanteri, Psikososyal Uyum, Uyum İndeksi, Faktör Yapısı, Doğrulayıcı Faktör Analizi, Geç Tutarlılık.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Belirtilmemiştir.

Kurum E-posta Adresi: didem.siyez@deu.edu.tr

Yazın Adresi: Dokuz Eylül Üniversitesi (Çalışmanın yapıldığı dönemdeki veya güncel kurumu dikkate alınarak.)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

İzinler: Ölçeğin kullanım ve uygulamasına ilişkin detaylı izinler için sorumlu yazar Didem Müge Siyez ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ücret: Ücret bilgisi kaynakta belirtilmemiştir. Akademik araştırmalar için genellikle ücretsiz erişim, ticari kullanım için izin gerektirebilir.

Test Yılı: Uyarılma ve geçerlik/güvenirlilik çalışmasının yayın yılı **2010**'dur.

Referanslar

Siyez, D. M. (2010). Türk Üniversite Öğrencileri Üzerinde Kişilik ve Sosyal Gelişim Envanteri'nin geçerlik ve güvenilirliği. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), 233-251.

Bu çalışmanın orijinal akademik makalesine şu bağlantıdan erişilebilir: jss.gantep.edu.tr.

Ölçeğin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: kisilik-ve-sosyal-gelisim-envanteri-toad.pdf

Kişilik ve Sosyal Gelişim Envanteri Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri, sağlanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelerin tam metnine, yukarıda belirtilen referans makaleden veya sorumlu yazar ile iletişime geçilerek ulaşılabılır.